

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/51/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7116226698
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 04. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Frederika Zozuláková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2017:7116226698.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Frederiky Zozulákovvej a členov senátu JUDr. Agnesy Hricovej a JUDr. Imricha Volkaia vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti J. T. nar. XX.X.XXXX, C. T. nar. XX.X.XXXX a A. T. nar. XX.XX.XXXX zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach detí rodičov Ing. K. T. nar. X.X.XXXX bývajúceho v S. Č.. XXX P. M. A. t.č. vo väzbe v ÚVV Košice Floriánska č. 18 zastúpeného JUDr. Kristínou Piovarčiovou ml. advokátkou so sídlom v Košiciach na Štúrovej ul. č. 20 a Ing. T. T. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v B. na N. ul. č. X zastúpenej JUDr. Martou Šuvadovou advokátkou so sídlom v Košiciach na Floriánskej ul. č. 16 za účasti navrhovateľov Ing. K. T.Á. nar. XX.X.XXXX a L. T. nar. X.X.XXXX bývajúcich v D. Č.. XXX zastúpených JUDr. Kristínou Piovarčiovou ml. advokátkou so sídlom v Košiciach na Štúrovej ul. č. 20 v konaní o úpravu styku starých rodičov s maloletými deťmi a nariadenie neodkladného opatrenia o odvolaní navrhovateľov proti uzneseniu Okresného súdu Košice I z 6.12.2016 č.k. 11P 161/2016-20 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením zamietol návrh starých rodičov na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhali, aby súd dočasne upravil ich styk s maloletými deťmi J., C. J. A. T. každý párný víkend v mesiaci od piatka od 15.00 hod. do nedele do 17.00 hod. a dňa 25.12.2016 od 9.00 hod. do 17.00 hod. s tým, že matke uloží povinnosť maloleté deti na styk so starými rodičmi riadne pripraviť a v stanovenom čase ich pred svojím bytom odovzdať starému otcovi, ktorý jej maloleté deti po skončení styku v stanovenom čase na tom istom mieste odovzdá.

2. Proti tomuto uzneseniu podali v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľa, starí rodičia maloletých detí, z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm.f/ a h/ CSP v spojení s § 62 ods. 1 CMP a navrhli, aby odvolací súd zmenil napadnuté uznesenie a ich návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v celom rozsahu vyhovel. S rozhodnutím súdu prvej inštancie nesúhlasia, nakoľko je v hrubom rozpore so záujmom maloletých detí, ktorý je prioritný a zároveň vychádza z nesprávnych skutkových zistení a nesprávneho právneho posúdenia veci. I keď ako blízke osoby nemajú zákonné právo na styk s maloletými deťmi, ich vnúchatami, v každom prípade musí súd skúmať, či takáto úprava je v záujme detí, či si to vyžadujú pomery v konkrétnej rodine, či by nedošlo k citovej ujme a či by bol rozvoj detí najmä z citovej, rozumovej a mravnej stránky ohrozený, pokiaľ by im nebolo umožnené stretávať sa s nimi. O ich návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodol súd mechanicky bez dôkladného posúdenia a zohľadnenia špecifickej situácie v ich rodine. Zároveň nezisťoval názor detí, neprihliadol na predložené listinné dôkazy, s ktorými sa v odôvodnení uznesenia žiadnym spôsobom nevysporiadal. Špecifickosť situácie je daná tým, že rodičia síce majú dočasne upravené práva a povinnosti k maloletým deťom, ale vo vzťahu k úprave styku otca s deťmi je nutné konštatovať, že otec detí, ktorý je ich synom, túto zložku rodičovských práv nerealizuje z objektívneho dôvodu, ktorým je jeho väzobné stíhanie, ktoré trvá od 22.8.2016 doposiaľ. Z uvedeného dôvodu navrhovali nadštandardný rozsah úpravy styku s deťmi každý druhý víkend v mesiaci, čo je doba obvykle určená pre realizáciu styku druhému rodičovi, ktorému deti

nie sú zverené do osobnej starostlivosti, ale navrhované prekročenie rámca štandardnej úpravy vyplýva práve zo špecifickej situácie v ich rodine danej väzobným stíhaním ich syna, teda absenciou druhého rodiča, ktorý by sa práva styku s maloletými deťmi nedomáhal. V ďalšom preukázali, že styk s vnúčatami sa počas väzobného stíhania ich syna spočiatku, síce s ťažkosťami, realizoval na základe dohody s matkou, o čom svedčí SMS komunikácia medzi nimi, ale od konca októbra 2016 im matka bráni v styku s deťmi a na SMS neodpovedá. Matka vie, že v prípade sviatkov detí ako sú narodeniny, meniny, Mikuláš vyhľadávajú deti v predškolskom zariadení, aby im aspoň touto cestou zablahoželali a odovzdali darčeky, preto ich v tieto dni do škôlky neodvedie, resp. zakáže učiteľkám, aby deti priviedli ku krátkemu stretnutiu. Za tejto situácie ostali bez kontaktu s deťmi aj počas Vianoc 2016. Vnúčatá ich poznajú, strávili s nimi celé detstvo, všemožne sa snažili uľahčiť im rozpad manželstva rodičov s veľmi závažnými dôsledkami, stretávali sa s nimi, čo nepochybne prispievalo k minimalizovaniu ich ujmy zo závažnej rodinnej situácie. Jednoducho povedané, tri maloleté deti majú pekný vzťah so starými rodičmi, rozpadne sa im rodina, odchádzajú s matkou a zmenia dôverne známe prostredie, otec je vo väzbe, tak sa stretávajú ďalej aspoň so starými rodičmi zo strany otca, u ktorých je jediné stabilné prostredie v ich aktuálnom živote, ale po čase matka začne brániť v styku detí so starými rodičmi za súčasného trvania väzobného stíhania ich otca. Z uvedeného je nepochybné, že sa jedná o výnimočný prípad, kedy súd má svojím autoritatívnym rozhodnutím zasiahnuť do vzťahov medzi účastníkmi konania, lebo to primárne vyžaduje záujem detí v spojení so splnením zákonných podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj hmotnoprávných predpokladov pre úpravu styku blízkych osôb s maloletými deťmi v zmysle Zákona o rodine.

3. Súd prvej inštancie doručil odvolanie otcovi, matke a kolíznemu opatrovníkovi.

4. Otec vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že v celom rozsahu súhlasí s návrhom jeho rodičov na úpravu styku s maloletými deťmi a nariadením neodkladného opatrenia. Navrhuje ich návrhu v celom rozsahu vyhovieť.

5. Matka vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľov navrhla napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdiť. V prvom rade uviedla, že jej nebol doručený návrh starých rodičov ani napadnuté uznesenie, avšak aj napriek tomu považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie za správne. Maloleté deti boli neodkladným opatrením zverené do jej osobnej starostlivosti, pričom pre zdravý vývoj detí a najmä z dôvodu, že hlavne mal. J. úplne odmietala kontakt s otcom, do konca roku 2016 spolupracovala aj s nadáciou Miesto pod Slnkom, ktorá spolupracuje s ÚPSVaR. Stretávanie detí so starými rodičmi bolo obmedzené koncom októbra 2016. Obidve dcéry J. aj C. úplne odmietajú stretávanie so starými rodičmi, pričom najstaršia dcéra sa odmietla stretávať s nimi niekoľko mesiacov pred odsťahovaním sa zo spoločnej domácnosti od manžela. Zo strany starého otca dochádzalo voči nej len ku kritike na jej osobu a návštevy v ich domácnosti boli pre ňu veľmi stresujúce. Po odsťahovaní sa zo spoločnej domácnosti spočiatku deti dávala starým rodičom (mladšie dve, pretože najstaršia styk odmietala) bez problémov, neskôr však návštevy u starých rodičov začala odmietaať aj mladšia dcéra C. a starí rodičia sa stretávali len s mal. A.. Vo vzťahu k mal. A. styk obmedzila sama, nakoľko prišiel niekoľkokrát od starých rodičov domov zmätený, pretože starí rodičia sa na jej adresu vyjadrovali hanlivo (okrem iného hovorili, že je „sviňa“). Preto požiadala SMS správou starého otca, aby sa na jej adresu takto nevyjadroval. Jeho odpoveď má doposiaľ uloženú v správach, keď jej odpísal, že takto sa nevyjadruje, pretože by tým urazil to zviera. Takto dospela k názoru, že stretávanie sa so starými rodičmi by bolo stresujúce pre všetky tri deti, pričom dcéry návštevy aj tak odmietajú. Podotkla, že najstaršia dcéra aj napriek tomu, že bola zverená do jej osobnej starostlivosti, súd jej určil stretávanie s otcom len na dve hodiny každú párnú sobotu a aj tieto návštevy odmietala absolvovať, nakoľko má z otca, ako aj starých rodičov strach. Starí rodičia aj toho času bez vydaného neodkladného opatrenia deti navštevujú v materskej škole, naďalej ich stresujú a očierňujú jej osobu. Nezdiera názor, že v domácnosti starých rodičov je stabilné prostredie. Jediné stabilné prostredie pre deti je jej súčasná domácnosť v B. na W. Č.. XX, kde býva s deťmi v podnájme od marca 2016, nakoľko otec detí jej zamedzil prístup do ich rodinného domu. Na túto domácnosť si deti zvykli, adaptovali sa a považujú ju za svoj domov. Za dôležité považuje aj to, že v zmysle terajšej platnej právnej úpravy cieľom neodkladného opatrenia nie je dočasná a provizórna úprava pomerov účastníkov konania, tak ako tomu bolo pri predbežnom opatrení, nakoľko nová právna úprava upustila od doterajšej koncepcie predbežnosti poskytovanej ochrany, nakoľko po nariadení neodkladného opatrenia nemusí nevyhnutne nasledovať konanie vo veci samej. Má za to, že podmienky na jeho vydanie v žiadnom prípade dané neboli a nie sú, pričom takto vydané neodkladné

opatrenie, ako žiadajú starí rodičia, by navyše nemalo charakter dočasnosti a provizórnosti, ale by prejudikovalo rozhodnutie vo veci samej.

6. Odvolací súd doručil právnej zástupkyňi matky v súlade s ust. § 329 ods. 1 vety druhej CSP aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ku ktorému následne podala vyjadrenie, v ktorom zopakovala svoju argumentáciu uvedenú vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľov a doplnila, že bez ohľadu na to ako negatívne sa o nej vždy navrhovatelia vyjadrovali a bez ohľadu na to, aký mali a majú k jej osobe negatívny vzťah, ak si deti priali ísť k starým rodičom, nikdy im v tom nebránila, a preto nevidí dôvod na súdnu úpravu styku. Dôkazom je aj stav od februára 2017, kedy sa mal. A. chcel porozprávať so starým otcom, preto vytočila jeho telefónne číslo bez problémov, keď ju svokor 15.2.2017 kontaktoval, že sa chce stretnúť s deťmi, nebránila im. Najstaršia J. k starým rodičom odmietla ísť, ale C. a A. ísť chceli a aj išli. Ak by chcela ísť aj mal. J., nebola by jej bránila. Jej rozhodnutie neísť však rešpektovala. V súčasnosti záujem o návštevu starých rodičov prejavuje iba mal. A., mal. C. málokedy, ale ak chce ísť, nebráni jej. Maloletá J. naďalej styk odmieta. Nie je pravda, že má so starými rodičmi dobré vzťahy, pravdou je, že ako časom rástla, starý otec ju kritizoval, ako rozpráva, ako chodí a podobne, čo ju viedlo k tomu, že sa pred starými rodičmi uzavrela a odmieta ich navštevovať. Považuje za dôležité uviesť, že na Okresnom súde Košice I prebieha súdne konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom pod sp.zn. 21P 87/2016, v ktorom sa otec okrem iného domáha aj úpravy styku s maloletými deťmi. V konaní bolo vydané pôvodne Okresným súdom Košice - okolie pod sp.zn. 19P 41/2016 predbežné opatrenie, kde bol upravený jeho styk s maloletými deťmi každý páry kalendárny týždeň od piatka do nedele. Ak by súd vyhovel návrhu starých rodičov stýkať sa s deťmi každý nepáry víkend od piatka do nedele, nemohla by s deťmi stráviť ani jeden víkend v kalendárnom roku. Vzhľadom na to, že deťom nikdy nebránila v prípade záujmu detí kontaktovať sa so starými rodičmi, plne rešpektovala pranie detí, kedy v súčasnosti sa mal. A. stretáva so starými rodičmi viac menej pravidelne, mal. C., ak prejaví záujem a mal. J. návštevy výslovne odmieta, nedochádza podľa jej názoru k naplneniu § 25 ods. 5 Zákona o rodine a nie je žiaden dôvod upravovať styk so starými rodičmi. Ich návrh navrhuje v celom rozsahu zamietnuť.

7. Kolízny opatrovník sa k návrhu ani k odvolaniu nevyjadril.

8. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

10. Podľa § 360 ods. 1 CMP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

11. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

12. Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 65 a § 66 CMP a dospel k rovnakému právnomu záveru ako súd prvej inštancie, že v danom prípade neboli splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia v súlade s návrhom starých rodičov, preto uznesenie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil a podľa ods. 2 tohto ustanovenia sa v celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením. Na zdôraznenie správnosti odvolací súd dodáva, že neodkladné opatrenie aj podľa novej právnej úpravy vyplývajúcej z CSP a CMP je naďalej opatrením slúžiacim na dočasné zabezpečenie ochrany porušených a ohrozených práv účastníkov konania, pričom jeho použitie je namieste, ak sa vyžaduje okamžitý (bezodkladný) zásah súdu. Atribút dočasnosti nemusí byť splnený len v prípade neodkladného opatrenia nariadeného pred začatím konania, avšak za predpokladu, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami (§ 336 ods. 1 CSP), čo však neprichádza do úvahy v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu, ktorým je nesporne konanie starostlivosti súdu o maloleté deti (§ 23 ods. 2 CMP). Nevyhnutným predpokladom pre vyhovieť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je osvedčenie naliehavosti

potreby bezodkladnej úpravy pomerov. V konaniach týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloleté deti je prioritný záujem detí a len v prípadoch bezprostredného ohrozenia zdravia detí, či osvedčenia iného závažného dôvodu je prípustné neodkladným opatrením dočasne upraviť pomery účastníkov konania. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že záujem maloletého dieťaťa nie je možné zamieňať so subjektívnymi predstavami rodičov či blízkych osôb týkajúcich sa realizácie ich výchovného pôsobenia, pričom posúdenie najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa nie je otázkou skutkovou, ale právnym posúdením veci. V súlade s ust. § 25 ods. 5 vety prvej Zákona o rodine súd môže upraviť styk dieťaťa s blízkymi osobami, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a zároveň to vyžadujú pomery v rodine. Zákon pritom odkazuje pri výklade pojmu blízkej osoby na ust. § 116 OZ. Ako správne poznamenal súd prvej inštancie, blízke osoby však nemajú zákonné právo na styk s maloletým dieťaťom na rozdiel od rodičov dieťaťa, avšak súd môže zohľadniť záujem maloletého dieťaťa a pomery v konkrétnej rodine a upraviť styk dieťaťa aj s týmito osobami, ale vždy pôjde len o výnimočné prípady. Zároveň je potrebné zdôrazniť slovné spojenie „súd môže upraviť“, to znamená, že nemusí upraviť styk dieťaťa s blízkymi osobami, čím zákon zvyrazňuje výnimočnosť takéhoto zásahu súdu do pomerov maloletého dieťaťa. Súd teda skúma, či takáto úprava styku bude v záujme dieťaťa a či si to budú vyžadovať pomery v rodine, najmä či by nedošlo k citovému strádaniu a či by rozvoj dieťaťa bol úplný po stránke citovej, rozumovej a mravnej, pokiaľ by dieťaťu nebolo umožnené stretávať sa s týmito osobami. Skúmanie týchto skutočností teda zjavne presahuje rámec konania o neodkladnom opatrení, v rámci ktorého sa dokazovanie nevykonáva, pretože súd vychádza len z obsahu návrhu a k nemu pripojených, prípadne dodatočne predložených listín alebo obsahu spisu, ak už vo veci samej boli vykonané určité dôkazy, pretože účelom právneho inštitútu neodkladného opatrenia je rýchle a pružné riešenie situácie vyžadujúcej bezodkladný zásah súdu. Napokon navrhovateľa neosvedčili taký závažný dôvod, ktorý by umožňoval záver, že maloleté deti absenciou stretnutí s nimi strádnajú tak, že je bezodkladne potrebné zabezpečiť ich vzájomný kontakt formou neodkladného opatrenia, skôr ide o snahu suplovať momentálne nerealizovateľný styk detí so svojím otcom, teda synom navrhovateľov z dôvodu jeho väzobného stíhania, a to aj vzhľadom na navrhnutú frekvenciu a rozsah styku, ktorý je zjavne neprimeraný styku detí s blízkymi osobami i v bežných situáciách, kedy sa deti so starými rodičmi stýkajú po vzájomnej dohode s rodičmi maloletých detí. V konečnom dôsledku z návrhu, predložených listín ani vyjadrenia matky maloletých detí nevyplýva, že by maloleté deti boli niekedy v minulosti v starostlivosti starých rodičov a bez prítomnosti rodičov takúto dlhú dobu. Odvolací súd zároveň nepovažoval za súladné s najlepším záujmom maloletých detí autoritatívne vymedzovať, kedy sa deti musia so starými rodičmi stýkať bez ohľadu na to, či sa stýkať so starými rodičmi chcú alebo nie s poukazom na odmietavé stanovisko mal. J., ako aj vyjadrenie matky, že v súčasnosti sa styk starých rodičov realizuje predovšetkým s mal. A., ktorý k starým rodičom chodiť chce a čiastočne aj s mal. C., ktorá sa s nimi stýkať niekedy chce, niekedy nie, avšak mal. J. naďalej zotráva na svojom odmietavom stanovisku, ktoré matka rešpektuje. Odvolací súd zároveň apeluje na všetkých zúčastnených, aby rešpektovali vyvíjajúcu sa krehkú psychiku maloletých detí a nevťahovali deti do svojich vzájomných disharmonických, výrazne narušených vzťahov, čo môže mať negatívny dopad na ich psychický a fyzický vývoj. Starí rodičia by mali rešpektovať skutočnosť, že matka je pre deti v takomto veku základnou vzťahovou osobou a ako rodič prvotne zodpovednou za výchovu maloletých detí a matka by si mala uvedomiť, že pre deti môže byť prospešná prítomnosť starých rodičov nielen z jej strany, ale aj zo strany otca detí.

13. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).